

Transport wodny śródlądowy w Polsce w 2020 r.

28.07.2021 r.

Układ i długość śródlądowych dróg wodnych w Polsce od lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Czynnikiem, który ma bezpośredni wpływ na wielkość przewozów ładunków i pracę przewozową w żegludze śródlądowej jest między innymi stan dróg wodnych. Niekorzystne warunki nawigacyjne determinują podstawowe parametry konstrukcyjne taboru, tj. stosunkowo małą ładowność barek. Przekłada się

to bezpośrednio na wolumen przewożonych ładunków. Wielkość ładunków przewiezionych przez polskich armatorów żeglugą śródlądową ulega systematycznemu zmniejszeniu w skali roku. Dotyczy to zarówno przewozów realizowanych w transporcie krajowym, jak i międzynarodowym.

Śródlądowe drogi wodne

Głównymi czynnikami determinującymi efektywność transportu wodnego śródlądowego są użegłownienie dróg wodnych i dostosowanie ich warunków nawigacyjnych do poziomu właściwego dla dróg wodnych o znaczeniu międzynarodowym.

Wykres 1. Struktura eksploatowanych śródlądowych dróg wodnych w Polsce w 2020 r.

Długość sieci śródlądowych dróg wodnych w Polsce w 2020 r. wyniosła 3768 km (o 46 km więcej niż przed rokiem), z czego 2524 km stanowiły uregulowane rzeki żeglowne, 655 km – skanalizowane odcinki rzek, 335 km – kanały, a 255 km – jeziora żeglowne. Eksploatowanych przez żeglugę było 3549 km (94,2%) dróg żeglownych. Wymagania stawiane drogom o znaczeniu międzynarodowym¹ (klasy IV i V) w 2020 r. spełniało w Polsce 5,5% długości dróg wodnych (206 km). Pozostałą sieć dróg wodnych tworzą drogi o znaczeniu regionalnym (klasy I, II i III), których łączna długość w 2020 r. wyniosła 3562 km.

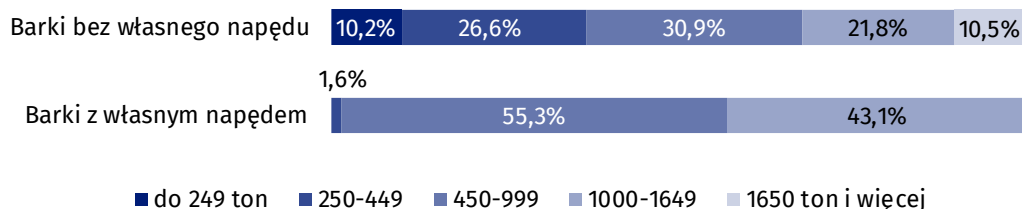
¹ Klasyfikacja śródlądowych dróg wodnych zatwierdzona przez Europejską Komisję Gospodarczą ONZ i EMCT w 1992 r.

Tabor żeglugi śródlądowej

W Polsce w 2020 r. liczba pchaczy oraz holowników stanowiących tabor holowniczy żeglugi śródlądowej wyniosła 118 sztuk, tj. o 61 mniej niż w roku poprzednim. Tabor pasażerski liczył 127 jednostek, tj. o 3 mniej niż rok wcześniej. Zmniejszyła się liczba barek z własnym napędem – o 11 jednostek (do 69) oraz liczba barek bez własnego napędu (barki do pchania) – o 220 jednostek (do 182). W strukturze rodzajowej taboru barkowego dominują jednostki wykorzystywane w systemie pchanym (72,5% ogółu taboru barkowego), którymi w 2020 r. przewieziono 2445,6 tys. ton ładunków (61,3% ogółu towarów przetransportowanych żeglugą śródlądową). W grupie taboru barkowego przeważały jednostki pływające o słabszych parametrach konstrukcyjnych, wymagające niższych norm technicznych infrastruktury wodnej.

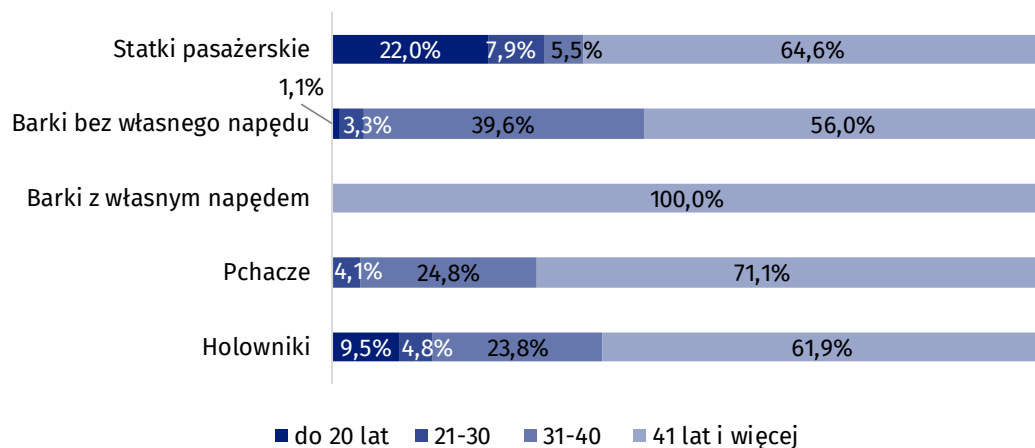
Ponad 72% taboru barkowego stanowią jednostki bez własnego napędu, przy czym blisko połowę z nich wyprodukowano w latach 1949-1979

Wykres 2. Struktura taboru barkowego żeglugi śródlądowej według grup ładowności w 2020 r.

Większa część taboru żeglugi śródlądowej jest zdekapitalizowana i wymaga odtworzenia. Jego wiek znacznie przekracza normatywny okres użytkowania, a dalsza eksploatacja możliwa jest jedynie dzięki stałej modernizacji. Według danych za 2020 r. większość wykorzystywanych pchaczy (71,1%), ponad połowa barek do pchania (56,0%) oraz wszystkie barki z własnym napędem zostały wyprodukowane w latach 1949–1979.

Wykres 3. Struktura wiekowa taboru żeglugi śródlądowej w 2020 r.

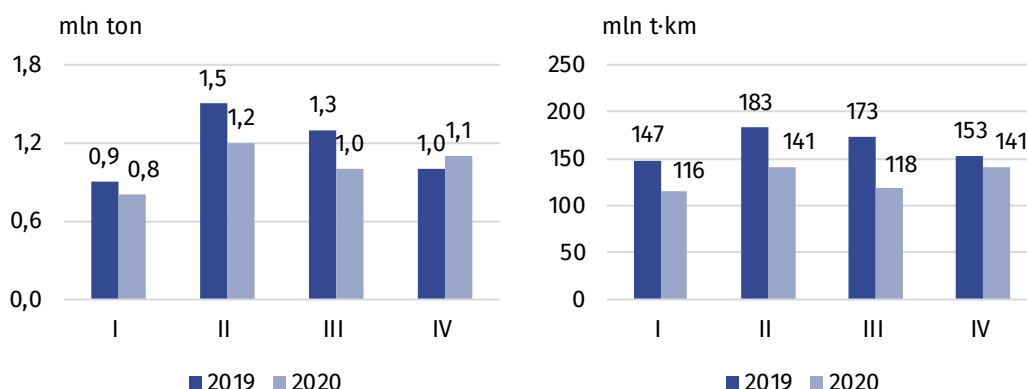

Przewozy w żegludze śródlądowej

Niedostateczne zagospodarowanie dróg żeglownych w Polsce, zarówno pod względem charakteru (rzeki skanalizowane, swobodnie płynące, kanały), jak i parametrów żeglugowych (wymiary śluz, głębokość i szerokość szlaku, wysokości mostów) wpływa na specyfikę żeglugi śródlądowej i powoduje, że nie odgrywa ona znaczącej roli w polskim systemie transportowym. W 2020 r. żeglugą śródlądową przetransportowano 3990,9 tys. ton ładunków, a w ujęciu pracy przewozowej wykonano 516,3 mln t-km. Wartości te były mniejsze niż przed rokiem odpowiednio o 14,7% i 21,3%. Największy spadek przewozów ładunków oraz wykonanej pracy przewozowej w skali roku odnotowano w III kwartale (odpowiednio o 25,6% i 31,7%).

Udział transportu śródlądowego w przewozach ładunków ogółem w 2020 r. zmniejszył się w skali roku z 0,21% do 0,15%

Wykres 4. Przewozy ładunków żeglugą śródlądową według kwartałów

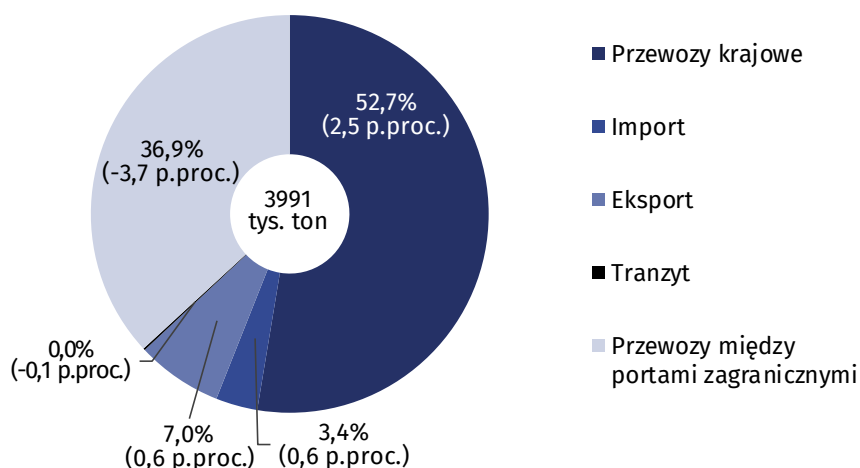

W 2020 r. średnia odległość przewozu 1 tony w transporcie międzynarodowym wyniosła 241,3 km (przed rokiem – 252,8 km), a w transporcie krajowym – 28,8 km (odpowiednio 28,2 km). W porównaniu z 2019 r. w transporcie krajowym odnotowano zmniejszenie przewozów ładunków o 10,5% (do 2102,7 tys. ton) oraz pracy przewozowej o 8,6% (do 60,5 mln t·km). Spadek przewozów ładunków odnotowano prawie we wszystkich grupach ładunkowych, w tym największy – w grupach: metale podstawowe, wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i wyposażenia, koks i produkty rafinacji ropy naftowej oraz produkty rolnictwa, łowiectwa, leśnictwa, rybołówstwa i rybactwa. Wzrost odnotowano tylko w grupach: inne niemetaliczne wyroby mineralne, węgiel kamienny i brunatny, ropa naftowa i gaz ziemny oraz chemikalia, produkty chemiczne, włókna sztuczne, produkty z gumy i tworzyw sztucznych, paliwo jądrowe.

W skali roku średnia odległość przewozu 1 tony ładunku zmniejszyła się w transporcie międzynarodowym, natomiast w transporcie krajowym nieznacznie wzrosła

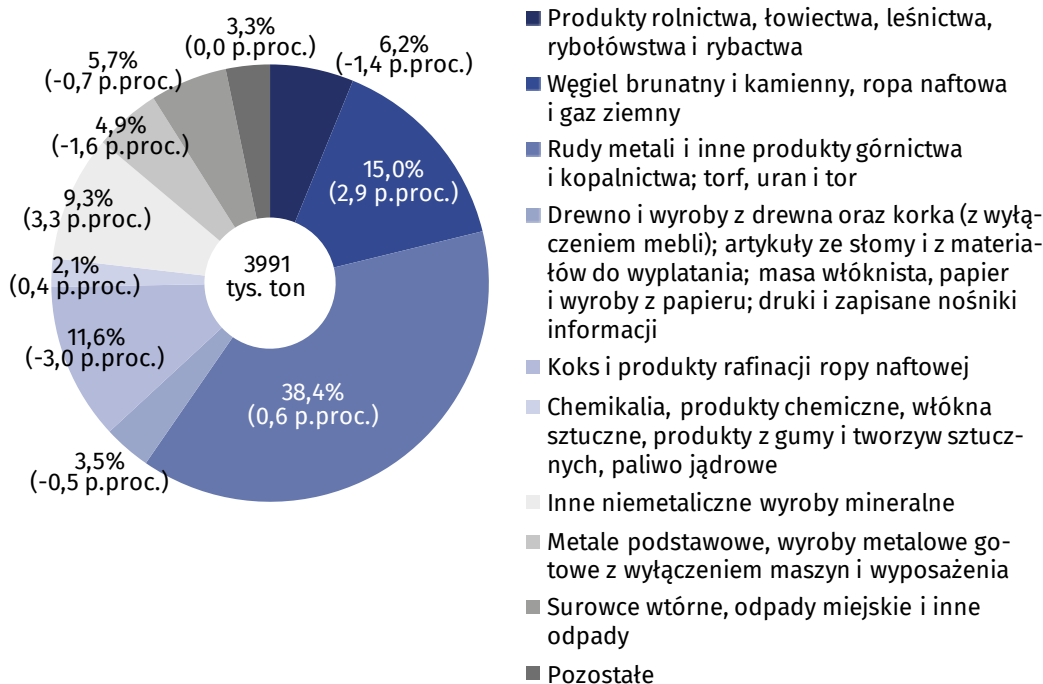
Blisko połowa przewozów towarów zrealizowanych żeglugą śródlądową przez polskich armatorów odbyła się w ramach transportu międzynarodowego (47,3%). W skali roku odnotowano spadek wielkości przewozów między portami zagranicznymi (o 22,5%), mimo to ich udział w transporcie międzynarodowym ogółem był dominujący i w 2020 r. wyniósł 78,0% (spadek o 3,5 p. proc.). Zmniejszyły się przewozy ładunków eksportowanych (o 6,5%), natomiast wzrosły przewozy ładunków importowanych (o 5,5%). Eksport stanowił 14,8% ogółu przewozów międzynarodowych, a głównym jego kierunkiem były Niemcy. Udział przewozów w tej relacji wyniósł 90,7% całego eksportu towarów drogami śródlądowymi.

Wykres 5. Struktura przewozów ładunków żeglugą śródlądową według kierunków w 2020 r. i jej zmiany w stosunku do roku poprzedniego

W strukturze przewożonych ładunków w 2020 r., podobnie jak w latach poprzednich, dominowały towary z grupy rudy metali i inne produkty górnictwa i kopalnictwa; torf, uran i tor (38,4%).

Wykres 6. Struktura przewozów ładunków żeglugą śródlądową według głównych grup ładunków w 2020 r. i jej zmiany w stosunku do roku poprzedniego

W 2020 r. w ruchu turystycznym 127 statków pasażerskich żeglugi śródlądowej przewiozło łącznie 681,9 tys. osób, a wykonana praca przewozowa wyniosła 9686,4 tys. pasażerokilometrów, tj. mniej w skali roku o 44,8%.

Liczba osób przewiezionych statkami pasażerskimi żeglugi śródlądowej zmniejszyła się w skali roku o 49,9%

Tablica 1. Przewozy pasażerów żeglugą śródlądową

WYSZCZEGÓLNIENIE	2019	2020
Liczba miejsc pasażerskich	12 018	12 058
Liczba pasażerów	1 361 592	681 933
Liczba pasażerokilometrów	17 548 533	9 686 441
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	13	14

Transport śródlądowy pozostaje jedną z najbezpieczniejszych gałęzi transportu, głównie poprzez niemal całkowite oddzielenie przewozów towarowych od pasażerskich. W 2020 r. w rejestrach wypadków żeglugowych prowadzonych przez właściwe urzędy żeglugi śródlądowej odnotowano 7 wypadków, przy czym żaden z nich nie był związany z przewozem ładunków niebezpiecznych.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Szczecinie
Katarzyna Dmitrowicz-Życka
Tel: 91 459 77 00

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami

Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Transport wodny śródlądowy w Polsce w 2019 r.](#)

[Żegluga śródlądowa w Polsce w latach 2018-2019](#)

[Transport – wyniki działalności w 2019 roku](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Dziedzinowe Bazy Wiedzy -> Transport i Łączność](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Drogi wodne śródlądowe](#)

[Tabor żeglugi śródlądowej](#)

[Tabor holowniczy żeglugi śródlądowej](#)

[Tabor barkowy żeglugi śródlądowej](#)

[Przewozy ładunków żegluga śródlądową](#)

[Przewozy ładunków żegluga śródlądową w transporcie międzynarodowym](#)

[Przewozy pasażerów żegluga śródlądową](#)

[Praca przewozowa przy przewozie ładunków żegluga śródlądową](#)

[Praca przewozowa przy przewozie pasażerów żegluga śródlądową](#)